

Fem una excursió al camp

Objectius

- Analitzar paisatges agraris.
- Deducir i treure conclusions sobre la interacció humana en el paisatge.
- Ser conscient de la importància de conservar el paisatge i el patrimoni.
- Tenir una actitud responsable envers l'entorn.

Descripció de l'activitat

L'activitat que descrivim és la 3a d'un conjunt de propostes didàctiques que utilitzen *l'Atles de la nova ruralitat* com a recurs. A aquesta, *Avui fem una excursió, descobrint el territori*, l'acompanyen *Vivim en pobles o en ciutats?*, *Quants som? Com estem repartits?* i *Endevina quina comarca...* com a activitat de síntesi.

Després d'un text breu de motivació, proposa preparar la sortida: situar en un mapa el lloc on s'anirà i trobar la ruta, anotant les carreteres, línies de tren o camins que s'utilitzaran i els rius i rieres que es travessaran.

A continuació hi ha la pauta d'observació per a quan s'ha arribat al lloc i s'ha triat una bona posició. Primer proposa fer un croquis i fotografies del lloc, guia sobre els elements que cal identificar i demana una primera descripció i classificació del paisatge. Després pregunta pels elements abiòtics que s'observen –relleu, clima, hidrologia-, pels elements biòtics –vegetació i fauna- i pels antròpics –edificacions, comunicacions, activitat humana predominant i altres-. Segueix, proposant a l'alumnat que opti per les tipologies que més escauen al paisatge que veuen, sobre activitat agrària o ramadera, organització, hàbitat i altres elements. Acaba demanant una valoració global a partir de respondre unes preguntes que interroguen sobre les seves percepcions i opinions.

Un cop a l'aula, proposa classificar el paisatge observat, comparant-lo amb altres considerats arquetípics. Després, suggereix fer una valoració compartida amb els companys del paisatge observat i enviar la descripció a algun mitjà local.

En les activitats d'ampliació proposa situar la ruta i el comentari a l'eduwiki i jugar al paisatge enigmàtic, enregistrant una descripció oral d'algun dels paisatges agraris que es troben a l'Atles i proposant a un company endevinar-lo.

Recursos emprats

Per a la part preparatòria cal un mapa de carreteres i un atlas de Catalunya. La guia per a fer l'observació sobre el terreny és un material fotocopiable per a cada alumne que es treu d'un pdf del web. En la part final es necessiten unes imatges de *l'Atles de la nova ruralitat*. Per a l'ampliació caldria utilitzar ordinadors connectats a la xarxa.

Temporització

Es pot fer amb tres sessions de treball: una preparatòria, la mateixa sortida i una última per a les tasques de síntesis i d'ampliació, un cop feta la sortida.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Per a 1r d'ESO, especialment, perquè les pautes d'observació es corresponen amb el currículum d'aquest nivell. Però és adequat també per a 3r, perquè tornem a trobar en el currículum temes de geografia.

Aspectes didàctics i metodològics

Les activitats giren entorn d'una sortida per observar un paisatge agrari. Comprenen tres parts: preparació, observació durant la sortida, i síntesi i comunicació de resultats. Les activitats d'ampliació permetran a l'alumnat que s'hi engresqui compartir les seves anàlisis a la xarxa i jugar amb descripcions de paisatges. Es pot fer en petits grups, però també individualment.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

Continguts: Situació en el mapa i elaboració d'una ruta. Realitzar croquis i fotografies panoràmiques de paisatges. Identificar elements del paisatge i classificar-lo segons diverses tipologies. Distingir entre elements abiòtics, biòtics i antròpics. Descriure percepcions i opinions sobre el paisatge que s'observa. Sintetitzar les observacions i comunicar-les.

Competències: comunicativa lingüística, en el tractament de la informació i competència digital, d'aprendre a aprendre, competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, i competència social i ciutadana.

Processos: Treball de camp, observació i anàlisi de fonts primàries.

Documents adjunts

Tots els materials es troben al web <http://www.fmr.cat/atles/aplicacio.html>
El material per a la sortida és un pdf que permet fer fotocòpies per a cada alumne.